

SŁOWO

Wilno Czwartek 2 września 1926 r.

ODDZIAŁY:

BARANOWICZE — ul. Szosowa 172
 BRASŁAW — ul. 3-go Maja 64
 DUKSZTY — ul. Gen. Berbeckiego 10
 DUNIŁOWICZE — ul. Wileńska 1
 GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 80
 GRODNO — Plac Batorego 8
 KAMIEŃ KOSZYRSKI — Związek Ziemian
 LIDA — ul. Majora Mackiewicza 63

NIEŚWIEŻ — ul. Ratuszowa 1
 NOWOGRÓDEK — ul. Mickiewicza 20
 NOWO ŚWIĘCIANY — ul. Wileńska 28
 POSTAWY — ul. Rynek 19
 STOŁPCE — ul. Piłsudskiego
 ST. ŚWIĘCIANY — ul. Rynek 9 8
 ŚWIR — ul. 3-go Maja 5
 WARSZAWA — Nowy Świat 46—14
 WILEJKĄ POWIATOWĄ—ul. Mickiewicza 24

Redakcja i Administracja ni. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3. Telefony: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odnosem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. sęgranog 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80259

W sprzedawaniu detalicznym cena pojedynczego numeru 15 groszy. Oplatą pocztową uszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca

CENA OGŁOSZEŃ: Wiersz milimetrowy jednoszpaltowy na stronie 2-jej i 3-jej 30 gr za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadstawiana 40 gr. W n-ach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelowe o 25 proc. drożej

List otwarty.

Szanowny Panie Redaktorze,

Podczas podróży mej po Europie środkowej przypadkowo otrzymałem Nr. „Gazety Warszawskiej” z przedrukiem komunikatu POW, wydane-go w 1918 r. o przygotowaniu zamachu stanu, mającego na celu wprowadzenia na tron Polski Hohenzollerna. Jest to przedruk ze „Słowa Pomorskiego,” gazetki, stojącej na najniższym duchowym poziomie z całej prasy endeckiej.

Kluczem do wydania owego komunikatu POW była ówczesna moja akcja, mająca na celu drogą rekrutacji i uzyskania jeńców polskich z armji rosyjskiej powołanie do życia armji polskiej POW była temu przeciwna, jej przewódca pragnął zakonspirowanych kadr dla przyszłej armji polskiej, tj. rozwoju swej organizacji. W owe to czasy pieniądze naszych pasywnistów szły na ową organizację, mając, jako dezerterów zadanie przeciwdziałania budowaniu państwa polskiego przy pomocy Niemiec.

Antagonizm mój względem POW był znaczy. Miałem zamiar w drugiej Radzie stanu rozpocząć akcję przeciw tej organizacji, która po przymusowem usunięciu się Piłsudskiego, Sosnowskiego i Ślawa wydała mi się organizacją zdelegalizowaną. Temniemieli, aby bliżej poznać POW wszedłem w kontakt z p. Zbierańskim.

Zaden zamach na Radę Regencyjną nie był planowany. Wyrzekałem tylko przed wszystkimi, nie wyrażając członków Rady Regencyjnej że martwiąc czas, że jeżeli Polska przed ukończeniem wojny nie będzie miała armji, będzie miała przewleklą okupację i stworzenie jej armji po wojnie natrafi na większe przeszkody. Po zamachu Skoropadzkiego mówiłem, że zadrószczę Ukrainie, w której robi się państwo, że brak nam Skoropadzkiego. Mówiłem nieraz że za koronem mamy mężów stanu.

Nie znałem wtedy osoby, lecz dużo słyszałem o p. Aleksandrze Meyszowiczu, który wówczas mieszkał w Petersburgu i obecny w Warszawie nie był. Isiolnie wyrażałem się, że gdyby p. Meyszowicz objął prezesurę gabinetu, trafiłby przesunąć nasze granice najdalej na Wschód. Zaznaczam, że byłem wtedy zwolennikiem powołania jednego z synów Wilhelma II go na tron Polski, lecz z zamieszkałym w Petersburgu p. Meyszowiczem, żadnej w tej sprawie korespondencji ani wymiany myśli by nie mogło.

Z utkwonikiem Berbeckim nie utrzymywałem żadnego stosunku w okresie, o którym mówi komunikat. Miarodajnym dla polskiej sily zbrojnej był brygadjer Zieliński, z którym też stosunków nie miałem. Gdyby Niemcy poszły energicznie na robienie państwa polskiego przed daniem nam króla ze swej dynastji, nie potrzebny byłby zamach stanu. W przeciwnym bowiem razie byłby bezskuteczny.

P.O.W. która była przeciwniczką współpracy z Niemcami, miała być użyta na zamach, mający na celu zwiększenia owej współpracy. Wszystko to są absurd, wszędzie sprzeczność oczywista.

Komunikat był posunięciem politycznym, mającym na celu: zepsucie me stosunki z radą regencyjną, gdyż w tym okresie zawiązywał się poprawne stosunki między mną, a tą instytucją i byłem przez nią mianowany do drugiej rady stanu.

Komunikat miał na celu uniemożliwić mi pracę w drugiej radzie stanu. Autorowie komunikatu szadził że druga rada stanu, w spełnieniu funkcji członka rady stanu i chodziło im o to, gdyż przeciwnicy tworzenia armji polskiej w ówczesnych warunkach widzieli we mnie głównego jej w owe czasy promotora.

Komunikat miał na celu przerwać me stosunki z tymi Niemcami, którzy, jak pułkownik Nette, szef sztabu przy Beselerze, jak Schutte, naczelnik II wydziału w sztabie lub Stuetzer, naczelnik policji okupacji mieli wpływ na tworzenie armji polskiej. Dla zwalniania z obozu jeńców, przy zwalnianiu aresztowanych zwracałem się wielokrotnie do dwóch pierwszych, z Nette'em odbywałem konferencje o stworzeniu armji polskiej. Stąd Zbierański, jak i wielu innych wiedzieli o tem i dlatego te nazwiska figurują w owym komunikacie. Figurują tam też nazwiska wybitnych aktywistów, których chciano skompromitować.

Komunikat był rozdany wszystkim członkom rady stanu w dzień jej zwołania. Przyjęty był jako sensacyjna bajka, nikt mu nie wierzył. Był to strzał chybiony.

Obrady genewskie.

Min. Zaleski w przejeździe przez Genewę.

GENEWA, 1.IX PAT. Minister spraw zagranicznych Zaleski w przejeździe przez Genewę, gdzie zatrzymał się na kilka godzin, odbył łącznie z delegatami polskimi ministrem Sokalem i dyrektorem departamentu jacsowskim konferencję z sir Erikim Drummondem, z Scialoią i lordem Cecillem. Po południu minister Zaleski opuścił Genewę.

Minister Zaleski w Genewie.

BERLIN, 1.IX Pat. Deutsche Tageszeitung oświadcza w związku z przybyciem min. Zaleskiego do Genewy, że obecność jego była nieodzowna właśnie w chwili obrad komisji reorganizacyjnej, to znaczy po wniesieniu projektu Fromageota oraz że względu na odmowę z jaką spotkało się żądanie Hiszpanji ze strony Francji. Polska—zaniem pisma—tylko do pewnych określonych granic będzie mogła obecnie iść w jednym szeregu z Hiszpanją.

Punkty sporne.

GENEWA, 1.IX PAT. Na wczorajszym wieczornem posiedzeniu wyłonionej przez komisję reorganizacji Rady Ligi podkomisji, Fromageot zreferował stosownie do życzenia, podkomisji, wszystkie punkty sporne nowego regulaminu wraz z poprawkami i uzupełnieniami zgłoszonymi przez poszczególnych członków komisji. Kwestje sporne są następujące:

- 1) Czy coroczne ustępowanie 3-ch członków Rady Ligi ma się odbywać w drodze losowania, czy też mandaty w okresie przejściowym co znaczy do roku 1929 mają być 3-jednoroczne, 3 dwuletnie i 3 trzechletnie? Delegat niemiecki von Hoesch uzasadniał potrzebę metody losowania. Delegat polski Sokal odpowiedział się przeciwko losowaniu. Podkomisja postanowiła ostatecznie odrzucić wniosek w sprawie losowania.
- 2) Drugą sporną kwestją była metoda głosowania, przyczem według projektu niemiecko-francusko-angielskiego głosowanie nowych członków z wyboru odbywać się miało przypomocny list ze wzmianką „roeligible” (ponownie wybieralny) dla członków powstałych. Ta metoda, wysoce niebezpieczna była stanowczo zwalazana przez delegację polską, włoską, szwajcarską i inne. Podkomisja postanowiła propozycję niemiecką odrzucić i przyjąć system deklaracji będący dla Polski znacznie korzystniejszym. Według tego systemu po wyborach na 9 ciu członków Rady nastąpi 2 gie głosowanie na członków powstałych z spośród 9-u wybranych. Liczba członków powstałych nie może przekraczać 3 ch.
- 3) Najgoręszą dyskusję wywołała 3-cia kwestja sporna dotycząca liczby mandatów dających prawo do ponownego wyboru. Delegat polski powołując się na swoje zastrzeżenia uczynione już w maju do art. 2, domagał się stanowczo odrzucenia przedstawionego przez Fromageota projektu nieograniczonej liczby mandatów uprawniających do ponownego wyboru. Podkomisja przyjęła prowizoryczne kompromisowy projekt wysunięty przez lorda Cecila według którego liczba mandatów dających prawo do ponownego wyboru zostaje ograniczona, stosownie do życzeń polskich, do liczby 3-ch z tem jednak, że zgromadzenie w razach najzupełniej wyjątkowych może jeszcze innemu państwu nadać prawo ponownego wyboru. Rezultaty narad podkomisji należy uważać za prowizoryczne wobec tego, że dziś zbiera się plenum komisji mające kwestje te zbadać. Ponadto nowy regulamin musi być przyjęty 2/3 głosów przez ogólne Zgromadzenie Ligi Narodów.

Polska podtrzymuje swe żądania.

LONDYN, 1.IX. Pat. Daily News donosi z Warszawy, że Polska podtrzymuje w całości swe żądania w sprawie miejsca w Radzie Ligi Narodów.

Deklaracja min. Sokala.

GENEWA, 1 IX. Pat. Na dzisiejszem plenarnem posiedzeniu komisji min. Sokal złożył następującą deklarację w imieniu rządu polskiego zastrzegającą prawo Polski do stałego miejsca w Radzie:

W chwili kiedy komisja ma wypowiedzieć się w sprawie powiększenia liczby miejsc stałych w Radzie Ligi, zmuszony jestem oświadczyć imieniem swego rządu, że nigdy on nie zaprzestawał uważać żądania przez Polskę stałego miejsca w Radzie jako uzasadnionego i należnego nie tylko z punktu widzenia interesów Polski wynikających z jej sytuacji geograficznej i jej roli politycznej w Europie, ale również z punktu widzenia interesów tego zespołu międzynarodowego którego akcja pokojowa wyraża się w Lidze Narodów. Przyznajnie Polsce miejsca stałego w Radzie Ligi w przekonaniu rządu polskiego zapewniliby w sposób skuteczny i pewny stabilizację stosunków w Europie. Z tych wszystkich względów Polska rezerwuje sobie prawo żądania realizacji swego żądania w momencie, który uzna za stosowny. W obecnej sytuacji politycznej, rząd mój gotów jest nie sprzeciwiać się rozwiązaniu, umożliwiającemu kryzysu w Ionie Ligi Nar.

Meksyk a Liga Narodów

MEKSYK, 1—IX. Pat. Wobec wystosowanego do Ligi Narodów protestu rządu Nieragua przeciwko interwencji Meksyku w sprawie rewolucji w Nieragua rząd meksykański w odpowiedzi na pismo sekretariatu Ligi Narodów, zwracając się z prośbą o wyjaśnienie, odpowiedział do słownie: Meksyk nie jest członkiem Ligi Narodów. Dziękuję za jej wystąpienie.

Oświadczenie Hiszpanji.

BERLIN, 1 IX. PAT. Pisma donoszą z Genewy: Na wczorajszym posiedzeniu podkomisji reorganizacyjnej, zostało odczytane oświadczenie rządu hiszpańskiego, który bez opródek domaga się Tangeru w zamian za rezygnację ze stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów. Członkowie komisji byli zaskoczeni tem oświadczeniem Hiszpanji, które nastąpiło właśnie w chwili kiedy ze strony Włoch oświadczone, że nie mogą one wystąpić za oddaniem Tangeru Hiszpanji.

Poparcie Argentyny.

GENEWA, 1 IX. PAT. W tutejszych kołach poinformowanych twierdzą, że jeżeli Hiszpanja wycofa się z Ligi Narodów, to i Argentyna nie weźmie udziału w obradach Zgromadzenia.

Dzisiaj podniesienie owego komunikatu, jako broń przeciwko gen. Berbeckiemu lub komukolwiek bądź jest obliczone na nieznaną osobę, padkową z dnia wczorajszego, dlatego to jako uczestnik tych wypadków posyłam powyższe wyjaśnienie.

Łączę wyrazy szacunku i poważania

Władysław Studnicki.

Tom poezji
I. K. HŁAKOWICZÓWNY
 zapożyczony
 „Historja o Moskiewskim
 Męczeństwie”
 ukaze się rzytło na półkach
 księgarskich.

Pokój i pacyfizm.

(Od własnego korespondenta „Słowa”).

Paryż, 27 sierpnia.

Właśnie ukończył się w Bierville, pod Paryżem, VI-ty „Congrés Democratique International pour la Paix, a już w Genewie zbiera się 28 sierpnia XXV ty „Congrés Universel de la Paix”. Kongresy pacyfistyczne to rzecz bardzo dobra, zająca i poparcia godna, nie należy tylko spodziewać się po nich więcej niż one dać mogą. Mają one znaczenie moralne, pozwalają ludziom z różnych krajów na kurtuazyjną wymianę zdań na tematy conajmniej rozbieżne.

Pokój to kwiat delikatny; aby się rozwinął potrzebuje atmosfery pojednania; zatrute gazy imperjalizmu i odwetu go zabijają. Atoli nadmiar złudzeń jest conajmniej równie szkodliwy. Żadna istota nie może żyć bez tlenu, ale w atmosferze czystego tlenu zamiera. Każdy obywatel uczy się w domu i szkole moralności i poszanowania praw, ale nie wynika z tego, aby znieść zaraz policję. Podobnie się rzecz ma i w stosunkach międzynarodowych. Wojna—to rzecz okrutna i wstrętna. Niesposób przecież zaprzeczyć, że przez całe wieki wojna była narzędziem postępu cywilizacyjnego, że wojna zwycięzcom się opłacała, że mieczem wyrąbały się się granice państw i rzeźbiła się wielkość narodów.

Rozwój życia gospodarczego, postęp techniczny i skomplikowanie się stosunków społecznych w państwach nowoczesnych sprawiły, że dziś wojna już nie „opłaca”. Nie oznacza to wcale, że ludzie przemieniili się w aniołów, albowiem rozbieżność interesów politycznych, rywalizacja ekonomiczna i antagonizmy społeczne trwać będą nadal. Ale trzeba szukać nowych metod załatwiania owych konfliktów. Ongiś wystarczał miecz. Dziś bomby aeroplanowe i gazy trujące nie wystarczą.

Szerzenie tej świadomości — oto istotne zadanie realnego pacyfizmu. Albowiem wojny przyszłości będą niszczyły ludzkość i jej zdobycze. Niestety, realizm i pacyfizm rzadko idą w parze. Większość działaczy pacyfistycznych — to utopiści lub pacyficy, których słowa „ludzkość”, „pokój” i „braterstwo”, w odpowiednim podane sosie, wrabiają w zachwyty. Do takich ludzi należy p. Marek Sangnier, działacz polityczny francuski, chadzący od swej młodości (t. zn. od jakich lat 30) na skrajnej lewicy katolicyzmu francuskiego. Jest on przykładem bardzo ambitny i w każdej pracy, jaką prowadzi, chce być na czele sam. Ma we Francji własną organizację, „Ligue de la Jeune Republique”, własny organ tygodniowy („La Jeune République”) i miesięczny („La Democratie”). Rywalizuje i rozbija francuski ruch chrześcijańskospołeczny, skupiający się dokoła „Parti Democratique Français” która ma w izbie 14 posłów.

W roku 1920 zwołał p. Sangnier do Paryża pierwszy Międzynarodowy Demokratyczny Kongres pokoju. Następnie odbyły się w Berlinie, Wiedniu, Fryburgu szwajcarskim i Londynie. Kongres tegoroczny zorganizował p. Sangnier w swej posiadłości w Bierville, gdzie (dzięki poparciu ministra wojny p. Pawła Painlevé) powstała cała wieś namiotów wojskowych różnej wielkości. Wielki hangar lotniczy służył za salę zebrań plenarnych, a 2000 „delegatów” otrzymało pożywienie z kuchni polowych armji francuskiej.

Delegatem był kto chciał. Osobiście znam oddawna p. Sangnier’a, który jest szczerym polonofilem. Spotkałem go wraz z jego najbliższym współpracownikiem, p. Jerzym Hoogiem kilka miesięcy temu, na herbatce u Mgr’a Baudrillard’a. Zaproponowali mi wzięcie udziału w pracach komitetu organizacyjnego kongresu. Wymówiłem się brakiem czasu

i mandatu. W gruncie rzeczy wiedziałem dobrze, czemu są owe kongresy p. Sangnier’a. To prawdziwa karykatura pacyfizmu. W tym roku bardziej niż kiedykolwiek. Nie zbrakło nawet skomplikowanych fajerwerków, które na kilka sekund wypisywały na tle nocy magiczne słowo „Pax”. Nie zbrakło maskarady wyreżyserowanej przez p. F. Gémier’a, świętego zresztą aktora, w trakcie której delegaci różnych narodowości składali przysięgę na dochowanie wierności hasłom pacyfistycznym, którą odbierała dziewczyna w powiewne „crepe-de-chiny” przybrana i Pokój wyobrażająca.

Wśród delegatów przeważała młodzież; skaucii angielscy, „éclair-reurs” francuskie i „Wandervogel” niemieckie. Sporo starych angielok i starych panów wszelkich narodowości niedbale odzianych, niegolonych i niestrzyżonych, ale z minami apostołów. Nie brakło przecież kilka osobistości, które naprawdę coś reprezentują. A więc z Anglji przybył sir Willughby Dickinson, szef brytyjskiego pacyfizmu (był r. z. w Warszawie na zjeździe Przyjaciół Ligi Narodów); z Niemiec poseł Bergstrasser i prof. Platz z Bonn; z Włoch — p. Francesco Nitli, a z Francji — Mgr. Julien, biskup Arras’u i p. F. Buisson, prezes Ligi Praw Człowieka. Już tych parę nazwisk wskazuje, że różnorodność na kongresie była wielka. Ideałści i podszywający się pod ideały polityczni gracze; katolicy i masoni; starzy i młodzi.

Uchwał kongres powziął 15. Są tam takie żądania jak domaganie się utworzenia jednego piądzia międzynarodowego i jednego języka.. (A „Esperanto”? A „Volapük”? A „ido”?) Kongres uchwalił także zalecenie, aby obywatel danego państwa nie służył w wojsku mobilizacyjnego, jeśli jego rząd wypowie wojnę ustanowioną przez władze międzynarodowe.) Poza to kongres wypowiedział się wogóle przeciw obowiązkowej służbie wojskowej. Ten ostatni wniosek zgłosił Niemiec Bergstrasser, któremu oczywiście niedo-gadza, że Traktat Wersalski zniósł służbę obowiązkową w Niemczech.

Trzeba pracować nad utrzymaniem pokoju, ale nie należy zapominać, że pokój polityczny nie jest stanem umysłowym, ale stanem stosunków międzynarodowych. Stan stosunków tworzy stan umysłowy, a nie odwrotnie. Oto dlaczego akcja mężów stanu jest ważniejsza od akcji pacyfistów. Ale ci pierwsi nie powinni bagatelizować akcji tych drugich, albowiem akcja ta może być pożyteczna lub.. szkodliwa.

Kazimierz Smogorzewski.

*) Kongres nie przewidział oczywiście kto ma orzec, że w danym wypadku wojna wypowiedziana została wbrew „jurzydyczny m gwarancjom”. Jak widnia, bardzo łatwo z pacyfizmu wpaść można w idealizm. Starsi angielska zasada „right or wrong, my land” w żadnym kraju jeszcze sensu nie straciła, ale ostatnia wojna była dowodem, że zawsze się znajdują ludzie, którzy wystają przeciw własnej ojczyźnie.

Dr W. Januajtis-Olsejkowa
 choroby oczu
 ul. Jagiellońska 9 — 3 powrótca.
 Przyjmuje chorych od godz. 9 — 11
 15—6 pp. Wzd. Zdr. Nr 4225-26

Wzwanie edyktalne.

Sąd Arcybiskupi Wileński niniej-szem wzywa Aleksandra Awdejewa z pobytu niewiadomego, aby dnia 1-twa z pacyfizmu wpaść można w idealizm. Starsi angielska zasada „right or wrong, my land” w żadnym kraju jeszcze sensu nie straciła, ale ostatnia wojna była dowodem, że zawsze się znajdują ludzie, którzy wystają przeciw własnej ojczyźnie.

Oficjal Pralat Jan Hanusowicz.
 Notariusz Ks. Antoni Wiskont.

Sejm i Bząd.

Premjer Bartel odmówił podwyżki kolejarzom.

WARSZAWA, 1.IX. (tel. wł. Słowa). Dobre wrażenie wywołało zarówno w kołach politycznych jak i finansowych kategoryczna odmowa premjera podwyższenia płac kolejarzom. Podkreślają powszechnie, że swolm stanowiskiem wobec podniesienia plac premjer przyczyni się do utrzymania kursu złotego a co zatem idzie cen rynkowych. Zdaniem premjera—jak mówią z kół zbliżonych do osoby szefa rządu — obecny budżet nie może być żadną miarą rozdęty. Jeżeli chodzi o podwyższenie pensyj to może to być uskutecznione jedynie drogą oszczędności w danym resorcje. W ten sposób między innymi zostanie załatwiona sprawa podwyżki pensyj w policji. Ten sposób podwyżek pensyj będzie mógł doprowadzić że urzędnicy jednej i tej samej rangi w rozmaitych resortach będą otrzymywali różnej wysokości gage. System ten umożliwi również przeprowadzenie redukcji, które w chwili obecnej są niemożliwe do przeprowadzenia.

Zakazu wywozu zboża nie będzie.

WARSZAWA, 1.IX, (tel. wł. Słowa) W sprawie wywozu zboża podobno na skutek osobistej interwencji premjera Komitet Ekonomiczny Rady ministrów zamierza przeciwdziałać zwyczaj cen drogi cofnięcia kredytów udzielonych rolnikom (Projekt ten o tyle jest nie wykonalny że kredytów tych nikomu nie udzielono).

Wyjazd rzeczoznawców do Genewy.

WARSZAWA, 1.IX (tel. w. Słowa). Wczoraj wyjechała do Genewy reszta rzeczoznawców na czele z p. Adamem Tarnowskim.

Bankiet na cześć p. Kemmerera.

WARSZAWA, 1.IX. PAT. Wczoraj po uchwaleniu przez zgromadzenie akcjonariuszów reformy statutu Banku Polskiego, odbył się bankiet wydany przez prezydium Banku na cześć misji prof. Kemmerera. Podczas bankietu prof. Kemmerer wypowiedział mowę następującej treści:

Osobiście i w imieniu moich kolegów, uczestników amerykańskiej finansowej komisji doradczej, chcę podziękować Waszej instytucji za wspieranie gościńc dzisiejszego wieczoru, za uprzejmość oraz za wysoki poziom ducha współpracy okazany podczas naszego pobytu w Polsce. Narod Polski, gdziekolwiek zetknęli się z nim, okazał się poważnie myślącym, przyjacielskim i gościnnym. Jest on typem narodu, z którym i dla którego pracuję się z żywem zadowoleniem. Wierzę głęboko w przyszłość Polski.

Gdyby mnie zapytano o podanie w kilku słowach uzasadnienia tego twierdzenia, strześciłbym to w następujący sposób: «Polska jest krajem bardzo różnych i obfitych bogactw naturalnych; posiada zielną, pracowitą i oszczędną ludność, której większość jest przywiązana do ziemi i szanuje prawo własności. Ludność ta jest patriotyczna i religijna i dlatego nie poddaje się wpływow krańcowej aglacji.

Prawie przez półtora wieku obecnej przemocy oraz politycznych i ekonomicznych przesładowań naród; polski wyказ swą silę przez utrzymanie swej odrębności narodowej, języka i religji.

Pomimo, że Polacy mieli mało doświadczenia politycznego i mało pomocy z zewnątrz, pomimo, że mieli do przeciwcyczenia olbrzymie trudności, odkąd kraj ich został kompletnie zniszczony przez wojnę 1914—20 roku, jak żaden inny kraj, pomimo to zrobił wielki postępow zarówno pod względem gospodarczym jak i politycznym. W rzeczywistości nie znam żadnego innego kraju na świecie, którego postępow w tych czasach byłoby tak szybki jak postępow Polski.

Zasoby Polski, charakter jej ludności, jej patriotyzm i rezultaty osiągnięte przez nią od czasu wojny, stanowią silną gwarancję jej przyszłości”. Dlatego też wierzę w Polskę i podobność kielich za jej przyszłą pomyślność.

Antoni SKURJAT ARTYSTA FOTOGRAF
 Wilno, Mickiewicza 7, tel. 328.

KURJER GOSPODARCZY

ZIEM WSCHODNICH

Ostatnie wiadomości z terenu Targów Wschodnich.

Przygotowania do otworzyć się mających w dniu 5 września Targów Wschodnich dobiegają już końca. Cały teren Targów został w tym roku zajęty przez wystawców, tak, że Zarząd zmuszony jest spójnionym wystawcom odmawiać miejsca na pomieszczenie stoisk. Ostrzeżenie się przeto, aby wystawcy którzy do tej chwili udziału swego nie zgłosili, nie wyjeżdżali na Targi, gdyż nie będą mogli być pomieszczeni w pawilonach targowych.

Udział zagranicy zgłoszony został w ostatnich dniach bardzo poważnie. Zwłaszcza Belgia i Szwecja będą reprezentowane przez wystawców i kupców w sposób poważny. Brakować w tym roku będzie udziału Francji, której pawilon dodawał wiele uroku Targom Wschodnim. Brak udziału Francji przypisać należy trudnym warunkom ekonomicznym, w jakich się dzisiaj ten kraj znajduje, jakkolwiek z drugiej strony udział Francji na Targach Praskich, dowodzi, że zaniebano z naszej strony pewnych kroków w Paryżu, któreby w rezultacie skłoniły Komitet Narodowy dla handlu zagranicznego do obeszania tegorocznych Targów Wschodnich przez przemysł francuski i do wystąpienia misji handlowej do Lwowa.

W sprawie zapowiedzianego w swoim czasie udziału grupy belgijskiej odbyło się w Poselstwie Polakiem w Brukseli zebranie sfer gospodarczych, na którym postanowiono, aby uczynić wszystko możliwe w kierunku jaknajszerszego obeszania Targów Wschodnich przez Belgję. Do Lwowa wyjeżdża misja ekonomiczna belgijska na Targi Wschodnie a w czasie jej pobytu odbędzie się „Dzień Belgijski”, w którego programie będą wspólne obrady gości belgijskich z przedstawicielami kupiectwa polskiego. Zapowiedziana jest również zbiorowa wycieczka kupców szwedzkich, która przy okazji pobytu na Targach ma zamiar także zwiedzić ośrodki gospodarcze Polski.

INFORMACJE.

W sprawie monopolu wywozowego.

W związku z szeregiem memorjów i petycji, jakie wpływają do Rządu w sprawie rzekomo wprowadzenia monopolu wywozowego na zboże — Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych komunikuje, że zdaniem Ministerstwa — racjonalny rozwój handlu wewnętrznego i zewnętrznego zbożem da się osiągnąć jedynie w płaszczyźnie wolnej konkurencji. Z tego powodu Rząd nie ma zamiaru monopolizować handlu wywozowego zbożem, a tembardziej stwarzać monopolu wywozowego dla firm i organizacji zagranicznych. Dając jednak do naprawy stosunków w dziedzinie handlu zbożem, Ministerstwo Rolnictwa i D. P. odnosi się przychylnie do wysiłków solidnych firm wywozowych w kierunku scentralizowania handlu zbożowego, a w szczególności wywozu zboża. W centralizacji wywozu Ministerstwo Rolnictwa i D. P. widzi środek do ujednostajnienia podaży zboża polskiego na rynkach zagranicznych, do poprawy jakości wywo-

Zwalczanie wzrostu cen.

W ostatnich dniach odbywają się z inicjatywy P. Ministra Rolnictwa i D. P. narady w sprawie akcji, jaką przedsięwzięć ma Rząd dla zapewnienia dostatecznej podaży zbóż w ośrodkach konsumcyjnych. Powszechnie się bowiem daje zauważać zjawisko wstrzymania podaży zboża przez rolników, co wywołuje znaczny wzrost cen. W ciągu ostatnich 2-ch miesięcy ceny żyta wzrosły o 80 blisko procent i przekraczają obecnie parętyt światowy, na skutek czego eksport całkowicie ustał. Jest to więc objaw szkodliwy również dla bilansu handlowego, a nieposiadający uzasadnienia w wyniku tegorocznych zbiorów w Polsce, jako też w ogólno-swiatowych perspektywach aprowizacyjnych.

Przyczyną wstrzymania podaży jest z jednej strony zjawisko stałe występujące niemożności młocki w czasie pilnych robót siewnych, niemożności w tym roku sioła spółgowej. Z drugiej jednak strony niewątpliwie odgrywa rolę niechęć sprzedawania wobec spodziewanych przez rolników dalszych wyciek cen. Sprzyja temu brak zapotrzebowania gotówki wskutek prolongaty podatkowej, odłożenie egzekucji podatkowych, ciągle przedłużanie kredytów państwowych oraz udzielenie nowych kredytów nawozowych, siewnych i na finansowanie zbiorów.

Nienormalny wzrost cen może wywołać ujemne rezultaty przez wzrost kosztów utrzymania i związane z tem powiększenie wydatków skarbowych oraz kosztów produkcji. Wzrost ten, nieuzasadniony położeniem na rynku wszechświatowym zbożowym, może się okazać wysoce szkodliwy dla rolników, pociągając za sobą wszystkie skutki chybionej spekulacji.

Nowe ustawy i rozporządzenia.

- Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr. 86, z dnia 20 VIII 1926;
— Rozporządzenie M-ra Skarbu w porozumieniu z M-rzem Sprawiedliwości z dn. 15 VIII 1926 w sprawie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi oraz obrotu pieniężnego z zagranicą (poz. 482);
Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr. 87 z dnia 23 VIII 1926;
— Rozporządzenie M-ra Przemysłu i Handlu z dn. 31 VII 1926 o zmianie R-nia M-ra Przemysłu i Handlu z dn. 10 X 1924 w sprawie zakładania, utrzymywania i eksploataowania urządzeń radiotelegraficznych oraz w sprawie wyrobu sprzętu radiotelegraficznego i handlu tym sprzętem (poz. 483);
Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr. 88, z dn. 27 VIII 1926;
— Rozporządzenie M-ra Przemysłu i Handlu z dn. 24 VII 1926 o zmianie taryfy pocztowej, telegraficznej i telefonicznej (poz. 490);
— Rozporządzenie M-ra Przemysłu i Handlu z dn. 12 VIII 1926 o przyznaniu Włctym Międzynarodowym Targom Wschodnim, mającym się odbyć w Lwowie w czasie od 5 do 15 września 1926 r. włącznie, ulg dotyczących ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych (poz. 491);
Z „Dziennika Ustaw Rz. P.” Nr. 89, z dnia 20 VIII 1926 r.;
— Rozporządzenie M-ra Skarbu z dn. 6

VIII 1926 w celu wykonania Ustawy z dn. 25 III 1926 o uszczuńczeniu podatków bezpośrednich i niektórych opłat skarbowych w naturze zbożem i węglem (poz. 505);
— Rozporządzenie M-ra Skarbu z dn. 18 VIII 1926 w sprawie przerachowania i konwersji obligacji, emitowanych przez terytorjalne związki samorządowe (poz. 507).

KRONIKA MIEJSCOWA.

— (t) Pożyczki rolne 1919—22 roku zostają odroczone. Ministerstwo Rolnictwa i D. P. w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zezwoliło Państwowemu Bankowi Rolnemu prolongować termin spłaty pożyczek udzielanych rolnikom w okresie od 1919—1920 roku jako pomoc rolną. Ostatni termin wyznaczono na 30 września rb. tj. mniej więcej na czas, kiedy rolnicy będą mogli zrealizować zbiory tegoroczne.

Zarządzenie te wywołane zostało ciężką sytuacją finansową w jakiej znalazła się większość rolników.

— Okazywanie świadectw prze myślowych. Poszczególne urzędy podatkowe wileńskiej Izby Skarbowej rozpoczęły zbierać dokładne informacje odnośnie obrotu poszczególnych płatników dla wymiaru podatku obrotowego, który ma się odbyć w lutym 1927 r. Władze wysyłały do przemysłowców i hurtowników odezwy w których się domagają podania obrotu, rejestrują wysyłane i odbierane wysyłki kolejowe i pocztowe, obrót kredytowy, wekslowy w bankach i t.d. Ostatnio niektóre urzędy domagają się przy odebraniu przesyłki kolejowej przedłożenia świadectwa przemysłowego, gdyż zachożą wypadki, że niektórzy wprowadzają towary pod podstawnym adresem Banku.

Wobec tych nowych utrudnień, by odbiorca dla odbioru każdej przesyłki nie był zmuszony przedkładać świadectw przemysłowych, ma w najbliższych dniach Ministerstwo Skarbu wydać wyjaśnienie by władze skarbowe zaniechały tego proceduru.

— (o) W sprawie podatku od lokali. Wobec tego, iż z ważnością od dnia 1 sierpnia rb. wprowadzona została nowa ustawa o podatku od lokali, która ujednostajnia ten podatek w ten sposób, iż zamiast dotychczasowych podatków państwowych od lokali, komunalnych od lokali i podatku kwatunkowego, magistrat będzie wymierzał jeden podatek z jednym nakazem płatniczym w wysokości 8 proc. od podstawowego komornego z roku 1914.—podatnicy obowiązani są płacić podatek komunalny od lokali i państwowy od lokali na zasadzie doręczonych nakazów tylko za kwartał I i II oraz 1/4 kwartału III rb. Natomiast za pozostałe 5 miesięcy wszyscy podatnicy otrzymają nowe nakazy płatnicze z wzwyżaniem uiszczenia za ten pozostały okres podatku od lokali już w myśl norm, przewidzianych w nowej ustawie.

— (o) Sprawa umorzenia zaległych podatków. W sprawie wydanych przez Min. Skarbu przepisów o umorzeniu zaległych podatków dla zubożałych kupców panuje pewna niezgodność poglądów między organizacjami, powołanemi do układania list zubożałych kupców a organami skarbowymi. Urzędy skarbowe są zdania, iż można umarzać podatki zaległe za rok 1924, organizacje zaś kupieckie i rzemieślnicze, wychodzące z założenia, iż najgorzej dla kupiectwa tylko był rok 1925 domagają się umorzenia podatków zaległych po dzień 31 grudnia 1925 r.

— (o) Sprawa umorzenia zaległych podatków. W sprawie wydanych przez Min. Skarbu przepisów o umorzeniu zaległych podatków dla zubożałych kupców panuje pewna niezgodność poglądów między organizacjami, powołanemi do układania list zubożałych kupców a organami skarbowymi. Urzędy skarbowe są zdania, iż można umarzać podatki zaległe za rok 1924, organizacje zaś kupieckie i rzemieślnicze, wychodzące z założenia, iż najgorzej dla kupiectwa tylko był rok 1925 domagają się umorzenia podatków zaległych po dzień 31 grudnia 1925 r.

W sprawie tej związki kupieckie i rzemieślnicze wysyłały do władz odnośnych odpowiednie memorjaly.

— (o) Uglę dla rolników. W myśl ostatniej instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków i opłat, sprzedaz przedmiotów, zajętych u rolników, niemoże mieć miejsca przez cztery tygodnie podczas żniw.

Wobec tego jednak, iż w drugiej połowie września rolnicy są zajęci przygotowaniem zapasów zboża na sprzedaż oraz transakcjami sprzedaży zbiorów, M.n. Skarbu specjalnym okólnikiem wydało zarządzenie, aby u zalegających z podatkami właścicieli gruntów wdrażać egzekucje nie wcześniej, jak z końcem września rb.

GIĘDŁA WARSZAWSKA

1 września 1926 r.
Dewizy i waluty:
Dolary 8,97
Holandia 361,45
Londyn 43,77
Nowy-York 9,00
Paryż 27,0
Praga 26,72
Szwajcaria 174,15
Wiedeń 127,45
Włochy 31,50
Belgia 25,15
Sztokholm —
Trans. Sprz. Kupoo.
8,99 8,95
362,35 360,55
43,88 43,66
9,02 8,98
27,10 27,17
26,78 26,66
174,59 173,71
127,77 127,13
31,58 31,42
25,21 25,09

Papiery wartościowe
Pożyczka dolarowa 73,50 (w złotych 661,50)
doletowa 158,00 156,50
5 pr. pożyczk. konw. 55,00 56,50
pr. pożyczk. konw. — —
— proc. listy zast. — —
ziemskie przedw. 42,00 43,00

KRONIKA

2 Dziś
Stefana.
Jutro
Bron., Ser., Z.

Wsch. st. o g. 4 m 21
Zach. st. o g. 6 m 57

URZĘDOWA.

— (y) Redukcje w policji. Według otrzymanych wiadomości Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadesłało do Woj. Komendy Policji w Wilnie pismo, na zasadzie którego poleca sporządzić listę funkcjonariuszy P.P., którzy nadają się do zwolnienia. W odpowiedzi na to pismo Komenda Wojewódzka sporządziła wykaz osób, obejmujący około 40 nazwisk funkcjonariuszy P. P. na terenie Woj. Wileńskiego.

— (y) Nowe przepisy radiowe. Min. Spraw Wewn. wydało ostatnio cały szereg nowych przepisów radiowych. W myśl tych przepisów prawo posiadania radio-aparatu mają zarówno obywatele polscy jak i obcokrajowcy. Przymus okazywania paszportu przy rejestracji został zniesiony. Wobec całego szeregu udogodnień przy uzyskanu pozwolenia na posiadanie radio-aparatu odbiorczego spodziewać się należy, że ten tak nieskomplikowany wynalazek, stanie się w krótkim czasie i u nas w Polsce artykułem pierwszej potrzeby.

— (k) Konfiskata. Komisarzy Rządu k. m. Wilno w dniu wczorajszym skonfiskował jednodniówkę Białoruską „Życie Młodzi” za artykuły „Do walki z nacjonalistycznym uciskiem” i „Swobody więziom politycznym”.

— (t) Rejestracja miernicych przysięgłych. W ostatnim Dzienniku Urzędowym Wojewody Wileńskiego Nr. 9 zostało ogłoszone zarządzenie o rejestracji miernicych przysięgłych. W myśl tego zarządzenia wszyscy miernicy przysięgli, którzy mają siedzibę biura na obszarze woj. wileńskiego a otrzymali upoważnienie przed wydaniem tego zarządzenia od dawnych rządów zaborczych lub też od rządu polskiego, oraz praktykanci na miernicych przysięgłych (w tej liczbie i geometrzy, upoważnieni przez Min. Reform Rolnych) winni zarejestrować się w urzędzie wojewódzkim, oddział wodno-pomiarowy do dnia 11 listopada 1926 r., przedkładając wymienione w tem zarządzeniu dokumenty.

W tymże numerze Dziennika Urzędowego wskazane są dokumenty jakie winien złożyć razem z podaniem do urzędu wojewódzkiego ubiegający się o nadanie uprawnień i tytułu miernicznego przysięgłego, oraz zawiadomienie o przedłużeniu terminu składania podań do dnia 15 września r.b. Podania te należy składać wprost do Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie na ręce sekretarza.

— (t) Zmiany w policji. Zastępca kierownika urzędu śledczego na m. Wilno podkomisarz Bujko wyjeżdża do szkoły oficerów policji w Warszawie. Na stanowisko to wyznaczony został podkomisarz Gliński z pow. Wileńskiego.

SAMORZĄDOWA.

— (x) Opracowanie projektów preliminarych budżetowych. Z dn. 3 bm. zarządy gmin w pow. Wil-trockim przystępują do opracowania projektów preliminarych budżetowych na rok 1927. Projekty te zostaną następnie radom gminnym przedłożone, w celu uchwalenia ich. Posiedzenia rad gminnych, jak się dowiadujemy odbędą się w czasie od 16 do 25 bm.

— (x) Wystawy rolniczo-hodowlane. W bieżącym miesiącu odbędzie się wystawy rolniczo hodowlane w Turgielach, Niemiecinie i Wornianach pow. Wileńsko-Trockiego. W czasie zaś od 3 do 5 października rb., odbędzie się także wystawa w pawilonem m. ku Postawo.

— (o) Budżety gminne. Gminy pow. Wileńsko-Trockiego przystąpiły do układu projektu budżetów gminnych na rok 1927 według nowych norm, ustalonych rozporządzeniem Min. Spr. Wewnętrznych z dnia 28 czerwca 1926 r. Projekty budżetowe muszą być rozpatrzone przez rady gminne w czasie od dnia 13 do 25 września i przedłożone wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia na dzień 28 września r. b.

— (o) Sprawa naprawy domów, których stan zagraża bezpieczeństwu publicznemu, będzie rozpatrywana na posiedzeniu komitetu rozbudowy m. Wilna w dniu 2 września.

MIEJSKA.

— Nareszcie. Sprawa lokalu Inspektora Sanitarno - Obyczajowego w Wilnie została wreszcie rozwiązana pomyślnie.

Urząd ten od r. 1923 mieścił się w domu miejskim Nr 5 przy ul. Zawalnej, gdzie się mieści również pracownia doświadczalna szkolna, do której codziennie uczęszczają uczniowie szkół rozmatych.

Magistrat m. Wilna niejednokrotnie przyrzekał udzielić do inspektora lokalu w innym miejscu, lecz sprawa nie posuwała się naprzód.

Obecnie Rząd przeznaczył na ten cel lokal w domu Nr 4 przy ul. Żeligowskiego, gdzie dotychczas się mieściły resztki pozostałe po związkach zawodowych i z którego oneś wina są ustąpić ostatecznie do dnia 1. IX rb.

Po dokonanych kapitalnym remoncie zostanie do tego lokalu przeniesiony inspektorat san. obycz. na stałe.

Komisja wyłoniona przez p. Wo-

jewodę z uczestnictwem prezesa Komitetów Rodzicielskich przy szkołach średnich zbadała teren i orzekła, iż lokal został wybrany trafnie, gdyż klientli tej instytucji będą dążyły z miasta od strony ulicy Zawalnej, wejście zostanie urządzone od zauka, sam zaś lokal będzie oknami zwrócony ku podwórzu; w ten sposób młodzież ze szkół położonych w domu przy zbiegu ulic Wileńskiej i Żeligowskiego nie będzie miała żadnej styczności z osobami podążającymi do inspektora, tembardziej, iż czynność jego trwa od godz. 10 do 13.

Wejście do bezpłatnej przychodni państwowej dla ludności niezamożnej (choroby skórne i weneryczne) będzie od strony ul. Żeligowskiego. W ten sposób ludność również uniknie spotykania się z klientami inspektora w wspólnej przychodni, jak to ma miejsce w lokalu obecnym.

Należy tylko życzyć by Dyrekcja Robót Publicznych zakrzętniła się szybko koło remontu lokalu.

— (x) Interwencja posła Wygodzkiego. W związku z wydanym ostatnio przez Magistrat zarządzeniem w sprawie przymusowego wycierania kominów, związek kominiarzy żydów w Wilnie zwrócił się w swoim czasie do Magistratu z prośbą o zniesienie tegoż zarządzenia, lecz Magistrat prośbę pomienionych uchylił. Wobec powyższego, w dniu wczorajszym poseł na sejm frakcji żydowskiej D-r Wygodzki konferował w tej sprawie z prezydentem m. Wilna p. Bańkowskim, który przyrzekł sprawę niniejszą przedłożyć jeszcze raz radzie miejskiej do rozpatrzenia.

— (x) Amerykanie przestają sub-sydjować żydów wileńskich. Jak się dowiadujemy, amerykański komitet pomocy żydom ostatnio odmówił udzielenia nadal gminie żydowskiej w Wilnie jakichkolwiek sub-sydj. Wobec powyższego gmina żydowska w dniu dzisiejszym rozdziela po raz ostatni chleb wśród biednych żydów, których liczba dosięgała do 3,000 osób.

— (t) Amerykanie interesują się Wilnem. Departament Handlu Stanów Zjednoczonych w Waszyngtonie zwrócił się za pośrednictwem rady handlowego przy poselstwie amerykańskim w Warszawie do urzędu wojewódzkiego w Wilnie z prośbą o nadesłanie sprawozdań finansowych m. Wilna w związku z potrzebą udzielenia informacji o stanie finansów komunalnych ważniejszych miast w Europie—bankierom amerykańskim.

— (y) Czy będzie podwyżka? Związek właścicieli młynów w Wilnie zwrócił się do referatu do walki z lichwą i spekulacją przy Urzędzie Komisarza Rządu w Wilnie, żądając na podstawie przedłożonej kalkulacji zatwierdzenia nowego cennika na chleb i pieczywo. Według tego projektu przewiduje się podwyżkę cen na chleb o 5 proc.

WOJSKOWA.

— (y) Dodatki służbowe dla podoficerów. Jak się dowiadujemy sprawa rozszerzenia dodatków służbowych przyznanych oficerom i szefom kompanji, rozciągnięta została na ogół korpusu podoficerskiego tj. zawodowych sierżantów, plutonowych i kaprali. Sumy na ten cel potrzebne zostały już wyznaczone i kwestja wstawienia ich do budżetu MSWojsk. Jest sprawą najbliższych tygodni. W związku z tym wypłata dodatków zniżkowych dla podoficerów może nastąpić w przeciągu przyszłego miesiąca a w każdym bądź razie nie później niż 15 października br.

POCZTOWA.

— (y) Nowe znaczki pocztowe. W dn. 1 bm. urzędy pocztowe w Wilnie rozpocząły sprzedawać nowe znaczki pocztowe, wartości 10 groszy,

Kropka. Przędne, niezapomniane intermezzo nie miało—jutra. Gwałtowny, burzliwy, upajający rok szalony, przeżyty z Elwirą, urwał się jak urywa się bryskawica. Z „kochanką pierwszych dni” nie doszło do epilogu — np. przyjaźni.

Utrzymuje Sainte-Beuve, że przyjaźń między mężczyzną a kobietą może istnieć jedynie wówczas kiedy przez ich stosunek ze sobą przeleciał, chociażby tylko błysk—mitości. Nazywa Sainte-Beuve ów błysk: le elou d'or de l'amitie... Teoria „złotego gwóźdźca”. Myślenie, że jej wyznawców znajdzie się sporo.

set i Szopen, a sensualna „kwantytatywna potrzeba ku takim jak dr. Pagello i jemu podobnym. Paralelnie, paralelnie! Nie jest to żaden „wyjątkowy wypadek”. Przeciwnie. Wyrozumiałość dla takich paralel uchroniłaby od wielu szarpań się i breweryj.

Teraz zaś już nieodwołalnie kropka — na ogólne żądanie. Oiośmy już i w progno salonu pani de Caillavet, rodzonej matki słynnego literackiego spólnika de Fiersa, współautora «Kro-la» i tyłu innych prześlicznych, lekkich komedji, nieżyjącego już obecnie Gastona Caillaveta.

France — podówczas bynajmniej jeszcze nie zażywiającego sławy literackiej — zawiodło. Nie podobali się sobie wzajemnie. Wszelako pani Caillavet zaprasza do siebie na wieś France'a z żoną i córką... Lecz i wówczas jeszcze lody nie zostają przełamane. Tymczasem następuje kompletnie zerwanie France'a z żoną. Ody mu raz, kiedy był akurat zajęty pisanie, zaczęła dokuczać, wstał, zgarznął z biurka papier, pióro i kalamazar i w szlafroku, z rozpoczętym artykułem w ręku, z gołą głową, wywedrował z domu, jedni powiadają: do hotelu, drudzy, że prosto do pani Caillavet — a na zawsze. Przypomina to z lekka opuszczenie domu przez Tolstoją.

Zaś u pani de Caillavet miał już wówczas formalną drugą pracownię, dokąd mógł schronić się od burz domowych. I tam go już była pani de Caillavet zaczęła: urabiać na znakomitego pisarza. Tam już niebawem zaczął France pisać powieść «Le lys rouge» — która imię jego z dnia na dzień rozslawiła. Pani de Caillavet zbudziła w Anatolu France ambicje literackie. Ona go otręśła z wrodzonego, niewysłownego lenistwa. Uderzyła ją stała w skałę i posypała się iskry nietylko nierównych pism lecz i niezrównanej konwersacji. Nieokrzesany, niechlujny, dzikus okazał się przewrotnym materiałem na najprzedniejszą, wymarzoną osobę — salonu literackiego.

ni de Caillavet. Miodopłynnę i szampańskie zarazem. Co środa powtarzają się te cuda za jej obiadowym stołem. Paryż ma znowu produkujący Bureau d'esprit — jak z czasów pani Duderant, panny de Lespinass, pani Récamier a Anatol France ma swoją Egerję, która go wykierowuje na wielką, wielką znakomitość literacką.

Pani de Caillavet nauczyła Anatola France pisać tak, jak on to potrafił. W jej salonie nauczył się on mówić — jak nikt. Elle l'a révélé à lui meme, jak wyraża się w książce swojej pani Pouquet.

refinowaną dyskrecją tę drażliwą kwestję, że zdawać się może, iż „między nimi nie było”. Na wsi tam u pani Caillavet jest za parkiem jakaś ścieżka wiodąca w pole, którą rędy on i ona szli często na długą przedchadzkę „na spotkanie księżycy”. O tych „spotykaniach księżycy” za często coś mowa...

Mniejsza. Płyną, mijają lata. W lat dwadzieścia po pierwszym spotkaniu jest pani de Caillavet, kobieta pięćdziesięcioletnia a Anatol France, choć sześćdziesięcioletni, trzyma się jeszcze wcale — wcale — P. Raoul Auernheimer wyraża się nawet bez ogródek „jest w porównaniu do niej młodzieńcem”. I któregoś tam dnia, przed zwierciadłem, cichutko, niepostrzeżenie szepnęły usta pani de Caillavet po raz pierwszy: Trop vieille!.

stał się przykładowie ze swoją przegodną towarzyszką i — wrócił na wieś do pani de Caillavet.

Późna jesień. Już i zima. Ona nie znosi wiejskiego klimatu w wilgotnym, chłodnym dworze. Lecz France siedzi — i ona siedzi. Choruje a siedzi. Lęka się wrócić do Paryża aby France nie wrócił do swojej akreczki. Nie może sprowadzić na wieś najukochanego syna. Za nic! Qw syn ma już lat osiemnaście... i z takim dziwnym umściem na ustach powiedział jej kiedyś: „Mama pisze najzupełniej stylem pana Anatola France”. I — między Gastonem i France'em jest taki jakiś napięty stosunek... I gryzie się, dręczy pani de Caillavet. Zateśknia się za synem, jedyną życia ośladą.

Wszystko wykryło się aż nadto rychło. Rzekomą panią France była prześliczna aktoreczka, z którą był się autor „Ogrodu Epikura” poznał na Atlantyku i która mu towarzyszyła nieodstępnie podczas całej amerykańskiej tournée. Wrócił nawet razem do Paryża. Lecz Anatol France roz-

Rysunek nowego znaczka przedstawia godło państwa w tarczy, otoczonej ramką w stylu renesansowym...

— Na różowo! Mur posesji na wprost kościoła św. Katarzyny przy ulicy Wileńskiej pomalowano na różowo...

— (x) Otwarcie przystanku kolejowego Białohroda. Z dnem 1 września r. b. otwarty zostanie do użytku publiczny przystanek kolejowy Białohroda na linii Warszawa—Lida.

W związku z powyższym Wileńska Dyrekcja Poczty i Telegrafu w uwzględnieniu prośby miejscowego związku osadników wojskowych zamierza uruchomić na tym przystanku specjalny punkt pocztowy...

PRACA I OPIEKA SPOŁECZNA — (k) Ilo robotników zatrudniających roboty miejskie. W ciągu ubiegłego tygodnia przy robotach miejskich było zatrudnionych ogółem 614 robotników...

RÓŻNE

— Poświęcenie lokalu. Wczoraj w godzinach przedpołudniowych ks. Kulesza w obecności vice-prezydenta miasta p. Łokucijewskiego i zaproszonych gości poświęcił nowy lokal przy ulicy Mickiewicza 4...

Cóż na to p. p. Remer i Kulesza? Czy pod ich kontrolą i za ich przyzwoleniem coś podobnego się stało? — (t) Akcja ulgowego zakupu drzewek owocowych dla rolników...

— (y) Zjazd Otodoksów. W najbliższym okresie czasu, prawdopodobnie jeszcze w pierwszej połowie bm. odbędzie się w Wilnie zjazd delegatów żydowskiej organizacji ortodoksyjnej („Mizrachi”)...

— Z T-wa Pszczelnicy Ziemi Wileńskiej. Podaje się do wiadomości pszczelnicy Ziemi Wileńskiej, że T-wa Pszczelnicy blizze udział w wystawie ogrodnictwo pszczelniczej w Poznaniu 28 IX—3 X b.r. i proszą o jaknajliczniejsze wzięcie udziału...

— Teatr Polaki. Dziś graną będzie po raz drugi świetna komedia Grzymały-Siedleckiego „Spadkobierca”...

Jutro w szluzie tej Wilno ujrzy częściej zmiłą obsadę ról, a mianowicie: rolę tytułową odtworzy S. Purzycki. Czwiercioro Z. Chmielewski, Siekierka — Wollejko...

WYPADKI I KRADZIEŻE. — (k) Zawiedziona miłość przyczyną samobójstwa. W dniu wczorajszym około godziny pierwszej w południu, powiesiła się w hotelu „Płaz” Jadwiga Dawidewiczówna...

Z całej Polski. — Filomaci pomorscy uczestnicy procesu toruńskiego. Na dzień 12 września r. b. przypada 25-letnia rocznica ogłoszenia wyroku w słynnym procesie Toruńskim 1901 r. gimnazjistów i studentów filomatów i filaretów Pomorza...

— (x) Skutki igrania z bronią. W dniu wczorajszym, w godzinach przedpołudniowych, w Niemcezinie miał miejsce nieszczęśliwy wypadek. Małoletni Stanisław Hajdukiewicz w czasie zabawy z nabitym pistoletem własnę konstrukcją przez nieostrożność spowodował strzał i ranę śmiertelną w pobliżu stojącej tuż małaletnią Kondratowiczówną...

dzisiaj swój wolny przystęp do morza z oknem na świat cały. Ogólny zjazd filomatów pomorskich w Chelmie 1921 r. uchwalili użycie rocznic 25-letnią procesu zjazdu jego uczestników...

SPORT. Zawody lekkoatletyczne policji. W związku z zapowiedzianymi na połowę października wespółzpoliemi zawodami lekkoatletycznymi policji Państwowej w dniu wczorajszym odbyły się zawody eliminacyjne miejscowych lekkoatletów policjantów...

Zawody pływackie. W dniu 5 września r. b. odbędą się zawody pływackie. Program zawodów obejmuje następujące konkurencje: 100, 300, 1500 mtr. — styl dowolny, 100 mtr. styl klasyczny (żabka), 100 mtr. nawznak oraz skoki i popysy pływackie...

Przygotowania do Ingresu J. E. Arcybiskupa Jajbrzykowskiego. Komunikat z posiedzenia komitetu Ingresowego. Na zebraniu Komisji Komitetu d. 31 sierpnia uchwalono: 1) zwrócić się do Dyrekcji Kolejowej o udekorowanie dworca; 2) Ostra Brama ze strony dworca będzie udekorowana przez Magistrat; 3) zwrócić się do Ligi Robotniczej o urządzenie bramy tryumfalnej na placu przy kościele św. Kazimierza; 4) zwrócić się do Związków Chrześcijańskich o urządzenie bramy tryumfalnej na placu przed księgiarnią p. J. Zawadzkiego; 5) zwrócić się do Dyrekcji Poczty i Telegrafu o udekorowanie gmachu pocztowego; 6) zwrócić się do Rektora Uniwersytetu S. B. o zawieszenie festonów na ulicy Zamkowej przy gmachu Uniwersytetu (Zamkowa 11). U wylotu ulicy Zamkowej przy gmachu Województwa ma stanąć łuk tryumfalny staraniem Ziemian. Wejście do Bazyliki będzie udekorowane przez Magistrat.

Przygotowania do Ingresu J. E. Arcybiskupa Jajbrzykowskiego. Komunikat z posiedzenia komitetu Ingresowego. Na zebraniu Komisji Komitetu d. 31 sierpnia uchwalono: 1) zwrócić się do Dyrekcji Kolejowej o udekorowanie dworca; 2) Ostra Brama ze strony dworca będzie udekorowana przez Magistrat; 3) zwrócić się do Ligi Robotniczej o urządzenie bramy tryumfalnej na placu przy kościele św. Kazimierza; 4) zwrócić się do Związków Chrześcijańskich o urządzenie bramy tryumfalnej na placu przed księgiarnią p. J. Zawadzkiego; 5) zwrócić się do Dyrekcji Poczty i Telegrafu o udekorowanie gmachu pocztowego; 6) zwrócić się do Rektora Uniwersytetu S. B. o zawieszenie festonów na ulicy Zamkowej przy gmachu Uniwersytetu (Zamkowa 11). U wylotu ulicy Zamkowej przy gmachu Województwa ma stanąć łuk tryumfalny staraniem Ziemian. Wejście do Bazyliki będzie udekorowane przez Magistrat.

Ujęcie szajki szmuklerów. W związku z podaną przez nas wiadomością o aresztowaniu w Dołżkach bandy szmuklerów dowiadujemy się, że na czele stał Owsiej Rubin, który jak wykazało śledztwo miał pewien kontakt z bolszewickimi oddziałami wywiadowczymi. Po ukończeniu śledztwa aresztowani członkowie bandy w liczbie 11 osób zostali przekazani do dyspozycji władzom sądowno śledczym w pow. Dziśnieńskim.

Poliejant wspólnikiem bandy dywersyjnej. Aresztowani bandyci, Piasecki i kowcy policji pow. Wil-Trockiego, Lewandowski, za pośrednictwem którego dokonali napadu na pociąg wাকtorowy pod Lidą, przynajmniej do winy, wydając szereg wspólników. Między innymi zeznali, że w zbrodni tej akcji pomagali im posterunkowi na ulicy Zamkowej przy gmachu Województwa ma stanąć łuk tryumfalny staraniem Ziemian. Wejście do Bazyliki będzie udekorowane przez Magistrat.

Wobec szerzącej się wścieklizny. Komisarz Rządu stwierdził, że w ostatnich czasach zaszczepione szereg osób wścieklizną z bardzo licznymi wypadkami pokąsania ludzi przez psy jawnie wściekłe. Wobec czego ostrzeżenie właścicieli przed wypuszczeniem psów na ulicę bez kagańców, co będzie surowo karane. Jednocześnie zarządza wypisywanie walejących się psów przez rarkarza w ciągu całego dnia.

BILANS

Państwowego Banku Rolnego na dzień 1-go sierpnia 1926 r.

Stan czynny.

Stan bierny.

Table with 3 columns: Nazwa rachunków, Zł., Gr. containing financial data for the active side of the state bank balance sheet.

Table with 3 columns: Nazwa rachunków, Zł., Gr. containing financial data for the passive side of the state bank balance sheet.

Miejski Kinematograf KULTURALNO-OŚWIATOWY SALA MIEJSKA (ul. Ostrobramska 5)

Orkiestra pod dyrykcją Kapelmistrza p. W. Szczepańskiego. CENA BILETÓW: Parter — 50 gr., Balkon — 25 gr. KINO CZYNNIE: w niedzielę od godz. 3-jej, w dniu powszednie od godz. 5-jej.

„SCARAMOUCHE” dramt w 9 aktach, podług słynnej powieści Rafaela Sabatini.

W rolach głównych: Alice Terry, Ramon Nowarro, Lewis Stone. Rzecz dzieje się w młasteczku Gavrillaci, w Paryżu w pierwszym okresie rewolucji Francuskiej (1788 i 1789 r.) Prolog do obrazu „Scaramouche” odśpiewa p. Janina Korsak Targowska. W czasie prologu będzie białowy odtęczy „Gawota”.

Superfosfat SPRZEDAJE. Ze składu Zawalna Nr. 1. Ze sklepu Kalwaryjska Nr. 2. W Oddziale Głębockim w Głębockim Spółdzielnia Rolna KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIAN ul. Zawalna Nr 1. Telefon. 1—47.

Kursy Pielęgnowania Dzieci (Z PROGRAMEM ROCZNYM). Program obejmuje sześć miesięczny kurs teoretyczny i praktykę w szpitalach i instytucjach dziecięcych (w II i III-im trymestrze). Wykładane są następujące przedmioty: Anatomia i fizjologia, Hygiena i bakteriologia, Patologia ogólna, Hygiena dziecka, Opieka społeczna nad dzieckiem, Dytetyka dziecka, Choroby dzieci i pielęgnowanie dziecka chorego, Psychologia i wychowanie. Wykłady będą się odbywały 3 razy tyg. w g. wiecz. W kursach biorą udział profesorozy naszej Wszechnicy i lekarze specjaliści w chorobach dziecięcych. Kierownictwo naukowe objął prof. U. S. B. D-r Wacław Jasiński. Świadectwa plegniarki zawodowej będą wydawane po ukończeniu kursu (z praktyką i złożeniu egzaminów. Na poszczególne przedmioty kursów mogą być przyjmowane wolne słuchaczki. Zapisy są przyjmowane w lokalu Rocznych Kursów Handlowych, przy ul. Mickiewicza 22 — 5 w godz. od 12 — 2 we wtorki i piątki.

14 Loteria Państwowa Główna wygrana 500.000. 1 KLASA bilety są w sprzedaży. Cena całego losu 40 zł. pół — 20 „ ćwierć — 10 „ Na prowincję wysyłamy odwrotną pocztą u kolektora K. Gorzuchowskiego Zamkowa 9

Węgiew opałowy najczystszych gatunków na zimę poleca z dostawą do domów D. H. Mirpol Mickiewicza 34, tel. 370. KRAWCOWA, była pracownica najlepszych firm warszawskich przyjmuje obstarunki po cenach przystępnych. Mundurki, suknie, płaszcze, kostiumy. Wykonanie eleganckie. Przyjmowanie pluszu do odświeżenia. Przyjmuje się ucznie na naukę kroja i szycia. Skopówka 7 m. 8 (ostatnie wejście z balkonem). WŁADYSŁAWA. Dr. M. Mienicki Adjukt Kliniki skoro-syfilidolog. Uniwersyt. S. B. POWRÓCIŁ. Wileńska 34 m. 3. Przejm. od 4 — 7. Przyjmuje do roboty suknie, kostiumy, płaszcze. Wykonanie eleganckie i akuratne. Ceny przystępne. Wileńska ul. 29 — 9 M. Sienkiewicza.

Egz. od 1843 r. „M. GORDON” Egz. od 1843 r. Wilno, ul. Niemiecka 26. Na sezon jesienny otrzymaliśmy bogaty wybór sukiennych i bławatnych materiałów wyłącznie z pierwszorzędných krajowych i zagranicznych fabryk: Kostjumowe) Krajowe i Pałtotowe) Angielskie. Jedwabie. Jedwabie pałtotowe Krepe-de-chine. Crepe-georgette. Crepe-Marocain. Wełna na suknie w now. des. Plusz-Kotik na pałto. Biały towar. Dywany od zł. 7.80 Gobeliny. Materiały meblowe. Mokety meblowe. Plusze meblowe. Chodniki. Narzuty. Firanki. Kołdry watowe i pluszowe.

DARMO PORTRET OPRAWIONY w ramie wartości 30 złotych rozmiaru 35x45 może otrzymać każdy. Bliższe szczegóły po nadesłaniu adresu i znacznku poczt. za 16 gr. Adr. Warszawa, Plac Napoleona Skrz. pocz Nr 627. Prywatne Roczne Kursa Handlowe w Wilnie. Zarząd powyższych Kursów koncesjonowanych przez Min. W. R. i O. P. egzystujących od r. 1919 zawiadamia, iż zapisy na Kurs na rok bieżący przyjmuje sekretariat Kursów we wtorki i piątki w godz. 12—2 w lokalu Szkoły Pisania na Maszynach, przy ul. Mickiewicza 22 — 5. Wykłady rozpoczną się we wrześniu w godz. od 6 — 9 wiecz. Program obejmuje następujące przedmioty: OGÓLNA HANDLOWA. BANKOWA. PRZEMYSŁOWA. Arytmetyka Handlowa, Korespondencja i Biurowość, Nauka Handlu i Prawownawstwa. Jako przedmioty dodatkowe będą wykładane: Stenografia, Nauka Pisania na Maszynach, oraz języki Angielski, Francuski i Niemiecki.

Do wynajęcia: 2 duże pokoje nieumeblowane, z elektrycznością, wejście niekrepujące, z wentylacją, z cewnicą, z umeblowaniem kuchni, oraz 1 pokój umeblowany. Białostocka 6—5, od godz. 9—12 i od 6—8 ppół. W święta od godz. 11 do godz. 4 ppół. INTERNAT dla uczącej się młodej dziewcz. Bazylińska 2 m. 19 od 4—6 godz. POKÓJ duży, 3 pokoje, 2 łóżka, 2 osoby, Wanna, Całoz. utrzymanie, warunki dogodne, Gdańska 6 m. 8 front. D-r F. Zwizyński powrócił. Choroby płuc, nosa, gardła i uszu. Godziny przyjęcia od g. 7 m. 30 do g. 8 m. 30 rano i od g. 4 do g. 6 pp., ul. św. Jakóbska 16—5. Zgubiona książeczka wojskowa Nr 206 wydana przez P. K. U. Świętącinę na imię Oziako Adolfa zamieszkałego w strażnicy obwodowej Nr 13 na 494 km. na linii Igalino—Nowe Świętącin, w celu anuluwania się.